

پرسش ۸۰۹: قسم برائت

السؤال / ۸۰۹: بسم الله الرحمن الرحيم

وصلى الله على محمد وآلـهـ الطـاهـرـينـ الـائـمـةـ وـالمـهـدـيـيـنـ وـسـلـمـ تـسـلـيـمـاـ.

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

بسم الله الرحمن الرحيم وصلى الله على محمد وآلـهـ الطـاهـرـينـ الـائـمـةـ وـالمـهـدـيـيـنـ وـسـلـمـ تـسـلـيـمـاـ.

سلام عليكم ورحمـتـ اللهـ وـبـرـكـاتـهـ

أخـيـ الكـرـيمـ.. سـأـلـ أـحـدـ الإـخـوـةـ الـأـنـصـارـ بـخـصـوصـ قـسـمـ البرـاءـةـ ماـ يـلـيـ:

برادر گرامی ام!... یکی از برادران انصار درباره‌ی قسم برائت سؤالات زیر را مطرح

نموده:

من المعلوم أن أحد أدلة القضية هو قسم البراءة والسؤال:

روشن است که یکی از ادله‌ی موضوع دعوت یمانی قسم برائت می‌باشد. سؤال:

۱- ما هي شروطه؟

۱- شرایط آن چیست؟

۲- هل يحتاج إذن السيد أم لا؟

۲- آیا به اجازه‌ی سید(ع) نیاز دارد یا خیر؟

٣- فيما إذا طلب الخصم أن يقسم هل نوافق على ذلك؟
٣- اگر دشمن خواست قسم بخورد، با آن موافقت کنیم؟

٤- هل هلاکه یکون فی الحال أو ممکن أن یتأخر؟

٤- آیا وی در همان لحظه هلاک می‌شود یا ممکن است این واقعه بعداً رخ دهد؟

٥- وهل من الممکن أن لا یحصل له شيء بعد قسمه؟

٥- آیا امکان دارد پس از قسم خوردنش، چیزی برای طرف مقابل پیش نیاید؟

ثم يقول: سألت عن ذلك لما رأيت بعض الإخوة الانتصار يقفون عن الإجابة عندما يتكلمون في مجلس ويصر الخصم على القسم ويعتبر أن سكوتنا دليل على صحة كلامه في رفضه للحق.

سپس می‌گوید: من به این جهت این سؤال را مطرح کردم که دیدم برخی برادران انصار هنگام سخن گفتن در مجلسی، از پاسخ‌گویی باز می‌ایستند، در حالی که دشمن بر قسم خوردن اصرار دارد و سکوت ما را دلیل بر درستی کلامش در رویگردانی از حق قلمداد می‌کند.

والحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآلـه الطـاهـرـيـن الـائـمـةـ والمـهـديـيـنـ وـسـلـمـ تـسـلـيـمـاـ

المرسل: أبو حسن - ٦ شهر رمضان المبارك ١٤٢٩

وـالـحـمـدـ لـلـهـ رـبـ الـعـالـمـيـنـ، وـصـلـىـ اللـهـ عـلـىـ مـحـمـدـ وـآلـهـ الطـاهـرـيـنـ الـائـمـةـ وـالمـهـديـيـنـ وـسـلـمـ تـسـلـيـمـاـ

ابو حسن - ٦ ماه مبارک رمضان ١٤٢٩

الجواب: قسم البراءة طرحته لهم على أنني أقسم لكبرائهم (مراجعهم) إن طلبوا ذلك مني بشرط التصديق بالدعوة، وهذا أكيد يتحقق إن كانواوا يؤمنون بقسم البراءة ونزول العذاب بالكافر خصوصاً إن كان الأمر ادعاء الإمامة التي ورد أن الهاك حصة مدعيها كذباً وإن بعد حين حتى بدون أن يقسم؛ لأن في إمهاله إغراء للناس خصوصاً مع إيراده الأدلة والحجج؛ ولذا قال تعالى تأكيداً لهذا الأمر (وَلَوْ تَقُولَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَوِيلِ * لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ * ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ) [الحقة: 44-46].

پاسخ: قسم برائت که به آنها عرضه کرده‌ام به این صورت است که اگر بزرگان‌شان (مراجع‌شان) از من قسم بخواهند، من برای آنها قسم می‌خورم، به شرط تصدیق دعوت. اگر آنها به قسم برائت و نزول عذاب بر فرد دروغ‌گو ایمان داشته باشند، این واقعه به طور قطع و یقین محقق می‌گردد، به ویژه اگر موضوع درباره‌ی ادعای امامت باشد؛ زیرا در حدیث وارد شده کسی که به دروغ مدعی امامت شود، نصیب‌ش هلاکت است ولو پس از گذشت چندی، حتی بدون اینکه طرف قسم یاد کرده باشد؛ چرا که در مهلت دادن به او، فریب و فتنه‌ی مردمان وجود خواهد داشت به ویژه اگر وی دلایل و برهان‌هایی هم ایراد کند. از این رو حق تعالی در تأكيد بر این مطلب فرموده است: (اگر پاره‌ای سخنان را به افترا بر ما بینند * با قدرت او را فرو می‌گیریم * سپس شاهرگ قلبش را پاره می‌کنیم). [الحقة: 44-46]

**فإذا كان مدعى المنصب الإلهي يهلكه الله إن كان متقولاً كاذباً فكيف
مع قسمه قسم البراءة هذا؟**

حال اگر کسی که به دروغ مدعی تنصیب الهی باشد خداوند او را هلاک می‌کند، پس چطور با قسم خوردن او (طرف مقابل) قسم برائت موضوعیت می‌یابد؟!

ما ابْتَغِنَا إِفْهَامَهُمْ إِيَّاهُ كَدْلِيلٍ عَلَى الْحَقِّ وَصَاحِبُ الْحَقِّ فَمَعَ شَدَّةِ طَلْبِهِمْ وَكُثْرَةِ مَنْ يَعْيَنُهُمْ، وَمَعْلُومٌ أَنَّ أَمْرِيَكاً مَعْهُمْ أَخْزَاهُمُ اللَّهُ وَنَجَانًا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ بِفَضْلِهِ، وَوَاللَّهُ أَقْسَمْ بِعَزَّةِ رَبِّي وَجَلَالِهِ أَنْ لَقَاءَ رَبِّي أَحَبُّ شَيْءٍ إِلَيَّ قَلْبِي وَأَنَّ الْمَوْتَ عِنْدِي كَشْرَبَةُ مَاءٍ بَارِدٍ فِي شَدَّةِ الْحَرَّ وَالْعَطْشِ.

این همان مطلبی است که ما به عنوان دلیلی بر حق و صاحب حق می‌کوشیم به آنها بفهمانیم. با وجود درخواست فراوان آنها و فراوانی تعداد کسانی که کمک کار اینهایند — و روشن است که حتی آمریکا هم با اینها است، خداوند خوار و رسواشان سازد. خداوند به فضل خودش ما را از گروه ستمکاران نجات داد. والله من به عزت و جلال پروردگارم سوگند می‌خورم که محبوب‌ترین چیزها در قلبم، لقای پروردگارم است و مرگ از نظر من مانند نوشیدن آب سرد در شدت گرما و تشنگی است.

هذا ما أرددته من القسم أو قسم البراءة بالخصوص؛ أي أن أقسم لهم. فالقسم عادة يكون ممن يدعى أمراً ما فيكذبه الناس فيقسم لهم على أنه صادق، ولذا أقسم الله سبحانه للناس على صدق رسالة الرسول محمد (صلى الله عليه وآله) فقال تعالى: (فَوَرَبُّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌ مِثْلُ مَا أَنَّكُمْ تَنْتَظِقُونَ) [الذاريات: 23].

آنچه گفتم منظور من از قسم یا قسم برایت بود به خصوص قسمی که برای آنها یاد نمودم. قسم معمولاً از سوی کسی مطرح می‌شود که مدعی امری است که مردم او را دروغ می‌شمارند. وی سوگند یاد می‌کند که راست‌گو است؛ از همین رو است که خداوند سبحان برای مردم بر صدق رسالت حضرت محمد (ص) قسم یاد کرده است. حق تعالی می‌فرماید: (پس سوگند به پروردگار آسمان‌ها و زمین که این سخن، حق و حتمی است، آنچنان که سخن می‌گویید). [الذاريات: 23]

أَمَا أَنْ يَأْتِيَ شَخْصٌ يُرِيدُ أَنْ يَنْكِرَ دُعَوةً وَيُكَذِّبُهَا فَيُجْعَلُ الْقُسْمُ دَلِيلًا
عَلَى بَطْلَانِهَا فَهَذَا السُّفْهُ بَعْيَنِهِ، حِيثُ إِنَّ الصَّحِيحَ الْبَحْثُ فِي أَدَلَّةِ الدُّعَوَةِ
وَالنَّظَرُ هُلْ هِيَ تَامَةٌ وَحْجَةٌ بَالْغَةٌ أَمْ لَا، فَإِنْ قَرَرَ الْإِنْكَارُ فَعَلَيْهِ أَنْ يَأْتِي
بِالدَّلِيلِ الْقَاطِعِ عَلَى الْإِنْكَارِ وَالْتَّكْذِيبِ؛ لَأَنَّهُ يَحْتَاجُ أَنْ يَنْقُضَ الدَّلِيلَ وَإِلَّا
كَانَ مَحْجُوجًاً عَنْ النَّاسِ الْعُقَلَاءِ وَعِنْ دُلُوكِهِ سَبَّاحَنَهُ حِيثُ أَنَّهُ كَذَّبَ بِمَا لَمْ
يَحْطُ بِعِلْمِهِ مَعَ تَمَامِ الْحَجَةِ الَّتِي لَمْ يَنْقُضُهَا، وَرَبِّمَا أَنَّ بَعْضَهُمْ حَتَّى بَدَوْنَ
أَنْ يَسْمَعُ الْحَجَةَ التَّامَةَ يَكْذِبُ

این عین سفاهت و بی خردی است که اگر کسی می خواهد دعوت را انکار و تکذیب کند، بیاید و قسم را دلیلی بر بطلان دعوت عنوان کند؛ چرا که درست آن است که وی در دلایل دعوت، گندوکاو گند و بنگرد آیا این ادله، تام و برهان رساست یا خیر. اگر در صدد انکار آن برآید، بر او است که دلیل قاطعی بر انکار و تکذیب خود عرضه نماید زیرا او به نقض دلیل نیازمند است، و گرنم از نظر مردم عاقل و خدای سبحان، حجت بر وی تمام گشته زیرا با وجود اینکه حجت بر وی تمام گشته است، او چیزی را تکذیب می کند که علمی به آن ندارد و چه بسا برخی از ایشان حتی بدون اینکه حجت را به طور کامل بشنوند، آن را تکذیب می نمایند.

قال تعالى: (بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَّبَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ) [يونس: 39].

خدای تعالی می فرماید: (چیزی را دروغ شمردنده که به علم آن احاطه نیافته و هنوز از تأویل آن بی خبر بودند. کسانی که پیش از آنان بودند نیز (پیامبران را) چنین به دروغ نسبت دادند پس بنگر عاقبت کار ستمکاران چگونه بوده است). [يونس: 39]

فَنَحْنُ قَدْ جَئْنَاهُمْ - عَلَمَاءُ الشِّعْيَةِ غَيْرُ الْعَامِلِينَ - بِمَا فِي كِتَابِهِمْ فَكَفَرُوا
بِوَصِيَّةِ رَسُولِ اللَّهِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) وَرَوَايَاتِ الْأَئِمَّةِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) فَصَدَقُ

عليهم قوله تعالى: (وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذُ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورَهُمْ كَانُوكُمْ لَا يَعْلَمُونَ) [البقرة: 101]، وأنا أقول لهم لو لم يكن يعلم المؤمن من بهذه الدعوة إلا بوصية رسول الله (صلى الله عليه وآله) فتكفيه حجة تامة أمام الله سبحانه وتعالى فيكتفي أن يكتبها على كفنه لتكون حجة أمام الله، فهل تنكرن حجة من احتج بوصية محمد (صلى الله عليه وآله)؟

ما با آنچه در کتاب‌های ایشان - علمای شیعه‌ی بی‌عمل - درج شده است به سراغشان آمدیم ولی آنها به وصیت پیامبر خدا حضرت محمد (ص) و به روایات ائمه(ع) کفر ورزیدند و از همین رو این گفتار خداوند متعال بر آنها مصدق یافت که: (و آن هنگام که فرستاده‌ای از جانب خداوند بر آنها مبعوث شد که آنچه نزدشان بود تصدیقش می‌کرد، گروهی از اهل کتاب، کتاب خداوند را آنچنان پشت سر خویش افکنند که گویی از آن اطلاعی ندارند) [البقرة: 101]. و من خطاب به آنها می‌گوییم: اگر مؤمن به این دعوت جز به واسطه‌ی وصیت رسول خدا (ص) علم نیابد، این خود حجتی رسا و بالغ برای وی در پیشگاه خدای سبحان و متعال است و کافی است که آن را بر کفن خویش بنویسد تا حجتی در برابر خداوند باشد. آیا حجت کسی که با وصیت حضرت محمد(ص) احتجاج می‌کند را انکار می‌کنید؟

فَمَا بِالْكُمْ وَالْأَدْلَةِ عَلَى هَذِهِ الدُّعَوَةِ مِنْ رِوَايَاتِ الرَّسُولِ وَالْأَئْمَةِ (عليهم السلام) من كتب كل فرق المسلمين كثيرة جداً حتى آمن الشيعي والسنوي والوهابي والسماعيلي والعلوي وغيرهم؟ فالأولى بالمخذبين إن كانوا على الاعتقاد الحق المرضي عند الله كما يدعون أن يردوا على الأدلة التي جاءت بها دعوة الحق ويثبتوا صحة اعتقادهم الذي نسفته هذه الدعوة وبينت بكل وضوح أنهم في ضلال مبين، مبين حتى للأنعام ولكن ماذا نعمل لمن وصفهم تعالى بقوله: (أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا) [الفرقان: 44]؟

شما را چه می‌شود، حال آنکه دلایل این دعوت از روایات پیامبر (ص) و ائمه(ع) از کتب تمام فرقه‌های مسلمین به حدی زیاد است که حتی شیعه و سنتی، وهابی، اسماعیلی، علوی و دیگران به آن ایمان آورده‌اند. بر تکذیب کنندگان -اگر بنا به ادعای خودشان عقیده‌ای مورد رضای حق دارند- شایسته است ادله‌ای که دعوت حق آورده را رد کنند و صحّت اعتقادشان را که این دعوت ریشه‌کنش نموده و با روشنی هر چه تمامتر بیان نمودم که آنها در گمراهی آشکار هستند -که حتی برای چهارپایان نیز آشکار است- ثابت نمایند؛ ولی ما با کسانی که خدای متعال آنها را چنین توصیف کرده است چه می‌توانیم بکنیم: (یا گمان کرده‌ای که بیشترشان می‌شنوند یا می‌فهمند؟ اینان چون چهارپایانی بیش نیستند، بلکه از چهارپایان هم گمراهترند). [الفرقان: 44]

و علیٰ كُلَّ حَالٍ إِنْ كَانُوا يَؤْمِنُونَ بِالْعَقَابِ وَالْهَلاكِ إِنْ وَقَعَ بِمَنْ أَقْسَمَ أَوْ
بِأَهْلِ فَلَيُؤْمِنُوا لِهَلاكِ حَيْدَرِ مشتتِ، وَلَكِنْ أَنَّى لَهُمْ هَذَا وَهُمْ شَيَاطِينٌ
تَسْتَفِرُهُمْ شَيَاطِينٌ وَيَتَقَافِزُونَ كَمَا الْقَرُودُ كُلُّمَا سَمِعُوا بِهَذِهِ الدُّعُوَةِ لِيَجْلِي
اللَّهُ مُسْخِهِمْ قَرْدَةً لَكُلِّ عَاقِلٍ يَعْلَمُ آيَاتِ اللَّهِ: (فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا
لَهُمْ كُوْنُوا قَرْدَةً خَاسِئِينَ) [الأعراف: 166].

أحمد الحسن

به هر حال، اگر به عذاب و به هلاکت کسی که قسم بخورد یا مباھله کند ایمان دارند، به هلاکت حیدر مشتت ایمان بیاورند، ولی آنها کجا از این مطلب پند می‌گیرند، حال آنکه آنها شیاطینی هستند که شیاطین، آنها را از جای برانگیخته و تحریک نموده‌اند و هرگاه این دعوت به گوش‌شان بخورد، همچون میمون حمله می‌آورند تا به این ترتیب خداوند مسخ شدن آنها به صورت میمون را بر هر فرد عاقلی که آیات الهی را به گوش جان می‌شنود آشکار سازد: (و چون از ترک کردن چیزی که از آن منع شان کرده بودند سرپیچی کردند، گفتیم: بوزینگانی مطرود شوید). [الأعراف: 166]

احمدالحسن
